

Zaslouží si své místo na slunci...

Jako desetiletá holka jsem objevila inzerát, v němž byly nabízeny dvě dospělé feny baseta. Doma sice „neprošly“, ale já se na ně přesto vydala podívat. Jejich impozantní vzhled, mohutnost, délka mě ohromily. A pochopila jsem, proč je rodiče do bytu ve třetím poschodí paneláku bez výtahu nechtěli... Na letošním Cruft's byl baset jedním z 15 plemen, kde jedinci BOB museli ještě „projít“ veterinární prohlídkou. (Více jsme o tomto psali v č. 5.) Nejen o tomto kroku, ale především o basetech a jejich sametových megauších jsem si povídala se zkušenou chovatelkou, rozhodčí pro exteriér a obdivovatelkou tohoto plemene Ivou Černohubovou.

Baset, šarpej, neapolský mastin, anglický buldok – to jsou jen namátkou plemena, kde honba za volnou kůží, impozantním vzhledem znamená (či znamená) i zdravotní problémy....

K tomu mohu jenom říct, že nic se nemá přehánět. Pokud je plemenným znakem určité množství volné kůže a dlouhé nízko zavěšené uši, jistě není rozumné vyšlechtit tyto znaky do extrémů, v jejichž důsledku by pes mohl být náchylný k zánětům a ekzémům. Na druhé straně – kratší uši a méně kůže nemohou být zárukou, že pes bude zdravější. Pouze k tomu má lepší předpoklady. Daleko větší roli zde hraje hygiena psa i prostředí, v němž se pes vyskytuje. To, co se stalo letos na Cruftu, je politování hodné. Vybrat patnáct plemen, u nichž bude účast na soutěži o vítěze skupiny podmíněna veterinární kontrolou psů, které rozhodčí vybrali jako vítěze plemen – to

si myslím, že je velmi nešťastné – a odvážím se tvrdit, že je to přímo diskriminující. V principu je to stejný nesmysl jako třídění plemen na „bojové“ a ty ostatní. Myslím, že daleko rozumnější

je široká osvěta mezi chovateli, aby výběr chovného páru měl i jiná měřítka, než kolik získali na výstavách titulů. A v tom jde ruku v ruce i zodpovědný přístup rozhodčích, aby tituly získávali psi, kteří odpovídají standardu a zároveň jejich tělesné proporce a znaky neomezují jejich – jak se v poslední době rádo říká – welfare, tedy tělesnou a duševní pohodu psa. Je to velmi náročná a dlouhodobá záležitost. Jistě nikdo nečeká, že se plemeno změní ze dne na den, ale je potřeba nastavit rozumné parametry, abychom nešli z extrému do extrému.

Proč právě zvítězili baseti u vás?

Mít vlastního psa – to byla moje touha již od dětských let. Rodiče mi však vysvětlili, že to v naší domácnosti není možné. Takže jsem se již asi tak od roku 1972 stala pravidelnou čtenářkou časopisu Pes přítel člověka, poří-

zovala si z něj výstřížky, kupovala kynologickou literaturu. Pak mne chytilo fotografování – každý rok začátkem prázdnin pro mne byl svátek, když mne tatínek vzal na výlet do Brna na mezinárodní výstavu psů (tehdy to byla jediná mezinárodní výstava za celý rok v celém Československu). A právě tam nás kroky dovedly až do separátního pavilonu, který byl vyhrazen pro kotce na odkládání psů. Zde mezi zrudělými výstavními šampiony jsme našli dvojici nádherných basetek. Chtěla jsem si je prohlédnout zblízka, a tak jsem k nim vztáhla ruku. Feny se okamžitě daly do pohybu – vlnily se celým tělem, vyskakovaly jedna přes druhou, strkaly do mne svými velkými čenichy, oplácávaly mne svými ušisky a jejich teplý dech jsem cítila skoro až na hlavě. Bylo to osudové a nezapomenutelné setkání s plemenem, kterému jsem pak zasvětila vlastně celý svůj život. Baset je vždy dobře naladěný, vyniká svou naprosto vlídnou až odzbrojující povahou. Totéž platí pro jeho majitele. Proto není těžké se s nimi seznámit – a brzy jste součástí velké basetí rodiny. Baset – až na výjimky – je vybaven nesmírnou trpělivostí a snášenlivostí vůči členům svého vlastního rodu i členům lidské smečky. Baset bývá návykový – je nás mnoho, kteří si bez baseta nedovedeme představit svůj život.

Potkám-li dnešní basety, jen stěží si je umím představit doprovázející lovce... Jaký byl jeho vývoj a změny poslání i vzhledu?

Díky hluboké lovecké tradici je Francie kolébkou mnoha obdivuhodných loveckých plemen. Když to přejenu, mělo skoro každé panství ve Francii svoje vlastní smečky psů, tedy svoje vlastní odchovy a občas se ve vrhu vyskytly i krátkonohé mutace.

Slovo „baset“ vzniklo z francouzského „bas“, což znamená „nízký“. Jako baset byl označován prokazatelně již od 16. století pes nízkého vzrůstu, který je určen pro lov pěšky. Baseti pracovali jako slídiči, honiči a barváři – tedy na lov zvěře živé, ale i na dosled postřelené zvěře, protože vynikali loveckou vytrvalostí, skvělou orientací a výborným nosem. Více se o všech basetech můžete dočíst v mé knize, která vyšla na sklonku loňského roku ve druhém rozšířeném vydání. Na konci 19. století v době, kdy byly pořádány první výstavy psů, si těchto zajímavých francouzských psů povšimli Britové a začali je z Francie dovážet do Anglie. Zcela běžně byli baseti drženi, stejně jako v zemi původu, ve velkých loveckých smečkách. Ze začátku je křížili s bigly, ale pak přišel velmi

zajímavý nápad na vkřížení bloodhouna – a moderní typ baseta byl na světě. Britové plemeno pojmenovali „Basset Hound“. Plemeno se díky svému nevšednímu vzhledu stalo velmi populárním a upoutalo též zájemce mimo lovecké kruhy. Zde se začala psát kapitola, na jejímž konci máme dva typy v rámci jednoho plemene – typ pracovní, u kterého je kladen důraz na lovecké schopnosti a využití, a typ výstavní, který je charakteristický zvýrazňováním typických plemenných znaků, jako je mohutné tělo, krátké nohy, volná kůže, dlouhé sametové uši – prostě vše to, co obdivovatelé basetů milují.

Vaši baseti žijí celoročně venku, to je pro mnohé asi překvapivé...

Naši baseti mají k dispozici po celý den velký travnatý výběh a tepelně izolované boudy, do kterých ve velkých mrazech přidávám teplé deky a kobercové závěsy. Samozřejmě, že si to dovolím hlavně proto, že vím, že jako správná smečka půjdou spát spolu do jedné boudy a vzájemně se zahřejí. Milují pobyt venku, jsou mimořádně otužilí. K tomu mají uzpůsobenou srst, která je velmi hustá, s kvalitní podsadou v zimě a přiléhavými pesíky, které jsou snad naprosto voděodolné. Náš Velvet se dokonce při mírných deštích chořoval „sprchovat“ ven – pomalu se procházel trávou a nechal se smáčet deštěm. V tom se skutečně liší od auvergneské ohařky naší dcery. Jazz, zvaná „Packa“, bydlí celoročně v domě, a pokud venku přší, odmítá tam trávit delší než nezbytně nutný čas. S mrazem a sněhem je to podobné: baseti si lebedí na sněhu, vyvalují se v něm, razí si tunely, a přitom jejich uši i nohy zůstávají teplé, zatímco ohařka musí domů do tepla.

Baset je neuvěřitelně dlouhý a mohutný pes. Krmíte vařenou stravou? Přidáváte jim vitaminy, kloubní preparáty?

Já se spoléhám na kvalitní krmiva renomovaných značek. Pamatuji dobu, kdy nebylo nic než výsekové maso. Sehnat k tomu ještě nezbytné minerály a vitaminy bylo skoro nemožné. Tehdy bylo velmi nesnadné odchovat bez problémů psa tak těžké kostry, jako je baset. Naštěstí vývoj výživy psů natolik pokročil, že už nemusím studovat složení nabízeného krmiva, poměr vápníku a fosforu. Dneska se mohu spolehnout na kvalitní značku a vím, že v krmivu pro velká plemena jsou navíc i preparáty pro zdravý vývoj kloubů. Pšům to chutná, tak není co řešit. Samozřejmě, že nepodceňuji přírodní zdroje vápníku a vitamínů, ale jenom jako doplněk. Chrupavčité klouby jakýchkoliv kostí považuji za velmi vhodný doplněk stravy. Naši baseti konzumují běžně celé kosti z kuřete, samozřejmě jenom v přiměřeném množství. Neobávala bych se jim dát i velké kosti telecí. Krmení přírodě blízkou stravou nezavrhuji. Kdo chce barfovat a má na to čas, znalosti a zdroje, ať to dělá. Moje zkušenost zní: podstatnou částí výživy baseta musí být kvalitní kompletní krmivo pro velká plemena. Kokoliv jiného považuji za velkou ruletu, jejíž následky se projeví na kostře, zejména na nohách a kloubech.

Může si je pořídit člověk, který má doma schody, plovoucí podlahu aniž by se tím, byť neúmyslně negativně, nepodepsal na jejich zdraví?

Do domácnosti, kde pes musí mnohokrát denně překonat dlouhé schody, nelze baseta s klidným svědomím doporučit. Baset je velký a relativně těžký pes na krátkých nohách. Dosáhne dvacet kilo váhy již v pátém šestém měsíci. To je doba, kdy jsou klouby ještě málo pevné na to, aby se nechal pes pohybovat po dlouhých schodištích. Doporučovaným řešením je snášet a vynášet psa v náručí. Jenže – ve chvíli, kdy se váha basetího drobečka blíží čtvrt metráku, tak už se s ním málokdo bude tahat. Pro štěně je také nevhodné ordinovat mu příliš dlouhé vycházky. Ideální je tedy rodinný dům se zahradou, kde si baset adolescent dopřeje právě tolik pohybu, kolik je mu příjemné. Dospělý pes už nemusí mít žádná omezení týkající se pohybu.

Pro koho se tedy baset hodí a pro koho naopak ne?

Baset je ideální rodinný pes, avšak samozřejmě, že není tak „skladný“ jako pes malého plemene. Je ho prostě všude plno. Je mírného temperamentu, který zvládne asi každý. Není zbytečně uštěkaný, nevzruší ho skoro nic. Nevyžaduje žádné intenzivní zaměstnání, je schopen se zabavit sám, pokud má volný pohyb například na zahradě. S výcvikem základní poslušnosti je to trochu složitější. Baset je původem lovecký pes-honič, jehož posláním není plnit rozkazy svého pána, ale pomoci mu nalézt stopu zvěře a vypracovat ji s velkou vytrvalostí a precizností. Pokud mu k tomu není dána příležitost, nestrádá. Spokojí se s rolí společníka. Hodiny vydrží například sedět vedle hrajících si dětí. Výborně se snáší s jinými psy i domácími zvířaty. Na pohyb není náročný, i když vycházky samozřejmě miluje. Jeho srst nevyžaduje žádnou zvláštní úpravu a údržba je velmi jednoduchá, stačí jednou dvakrát týdně vyčesat. Jelikož má krátké nohy, je nutné počítat, že se jeho břicho poněkud více ušpiní při procházce za mokra či v dešti, ale vytření do velké osušky plně postačí. Pokud se pes pohybuje v prašném prostředí, například na chodnicích ve městě, je vhodné věnovat péči pravidelnému čištění očí a uší. K jeho výcviku je nutné mít množství trpělivosti, jistou dávku tolerance a hlavně důslednost. Musí vědět, že je někdo z rodiny jejím šéfem, nebo si může brzo myslet, že je jím on. Hlídací a strážní schopnosti mívá menší, ale svým hlubokým silným štěkotem

dovede odradit kdejakého pobudu. Je to pes „vítací“, to znamená, že s nadšením uvítá kohokoliv, kdo přichází do domu, i kdyby to byl podomní obchodník, kterého nikdy předtím neviděl.

Na co mají zájemci o štěně baseta klást důraz, podle čeho si vybírat?

Ne každý si chce pořídit psiho šampiona či lovecký vedeného psa, takže nechám stranou rady pro výběr štěněte pro účely chovu, vystavování či pracovního použití. Každopádně je vhodné vybírat psa podle povahy – zda se hodí do prostředí, do kterého štěně přivedu a ve kterém je budu vychovávat. Seniorům doporučím klidnější štěně, mladým lidem štěně s větším temperamentem. Solidní chovatel velmi dobře zná rozdíly v povaze mezi jednotlivými štěňaty. Díky velké pestrosti v rozložení tří barev srsti baseta neexistují dva stejně zbarvení jedinci. Takže chovatel se mezi štěňaty velmi dobře orientuje a může poznávat

jejich vlastnosti prakticky již od narození. Nedomá-li vám s výběrem poradit, či dokonce ani neukáže matku vrhu, není něco v pořádku a od takového chovatele bych štěně nekupovala. Snad ani nemusím zdůrazňovat, že pořizovat baseta tzv. „bez papírů“ není už vůbec moudré, protože nevím, kde vzít jistotu, že jde skutečně o baseta.

Podle čeho si vybíráte fenu či krycího psa vy?

Psy a feny do chovu si vybírám podle mnoha aspektů, z nichž nejdůležitější jsou povaha a kvalitní tělesná stavba, zejména utváření plecí, loktů, pevnost kloubů a předních tlapek, které u baseta nesou podstatnou část celkové váhy psa. Právě proto, že má baset tak extrémní tělesné proporce, musí mít kvalitní tělesnou stavbu a schopnost pohybu. Mám ráda basety s naprosto přesnou koordinací mezi hrudními a pánevními končetinami, s dostatečným odrazem, vycházejícím ze zadu. Důležitý je také zdravý vzhled očí. U některých výstavních psů se tělo dostalo až příliš nízko k zemi. Ani s volnou kůží se to nesmí přehánět. Neexistuje žádný ideální pes, a tak chovatel musí volit vždy kompromis a doufat, že štěňátko zdědí vždy to lepší z obou rodičů. Chovám basety už dvacet let a je to stále stejně velká výzva. Aby chovatel měl na čem chovat, musel by mít doma tak patnáct dvacet jedinců. K tomu občas pomocný personál, ale to už zase ztrácí osobní kontakt

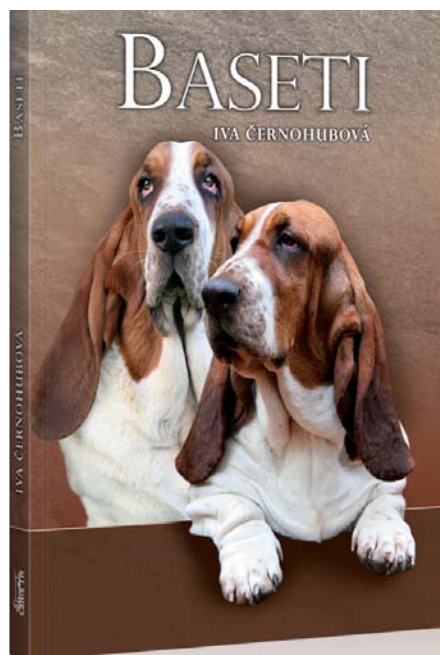
se svými psy, a to já nechci. Nepovažuji se tedy za žádného velkého chovatele, ale myslím, že o basetech vím mnoho, a tak jsem to předala formou mně bližší, a to vydáním knihy. Těší mne, že je o ni zájem i v zahraničí a mám již přichystanou německou verzi.

Jste zkušenou chovatelkou, zakladatelkou Basset klubu. Jakou funkci by dnes měl chovatelský klub či poradce klubu vlastně zastávat?

Když jsme před více než dvaceti lety zakládali Basset klub, byla nová doba, čas změn. Myslím, že se tehdy podařil kus práce. Populace basetů byla velká, takže bylo z čeho vybírat a co usměrňovat. Dnes je situace zcela jiná, skoro naprosto opačná. Chovatelé se naučili rozhodovat si o výběru psů pro své feny naprosto sami. Dnes, kdy by se počet skutečně velkých chovatelských stanic nebo takových, co se plemenem zabývají alespoň deset let, dal spočítat na prstech jedné ruky, není potřeba, aby klub nějak usměrňoval jejich činnost. Zkušený chovatel může poradit začátečníkovi, aniž by k tomu měl „pomazání“ od klubu. Navíc je dobře, že plemeno je sdruženo pod dvěma kluby, takže si každý chovatel může vybrat, v jaké společnosti chce svůj chov realizovat. Já, stejně jako mnoho dalších chovatelů basetů, jsem již několik let také členkou Klubu chovatelů honičů, pro nějž vykonávám funkci jednatelky. Vedle běžné činnosti na poli výstav a zkoušek se nám podařilo realizovat zajímavý seminář se zahraniční lektorkou na téma nových změn ve standardu, z něhož jsme pořídili videozáznam, který obdrželi snad již všichni naši rozhodčí s aprobační na naše plemeno – jedno z nejzvláštějších plemen v celé psí říši, které si rozhodně zaslouží pozornost a své místo na slunci.

Stanislava Jansová ■

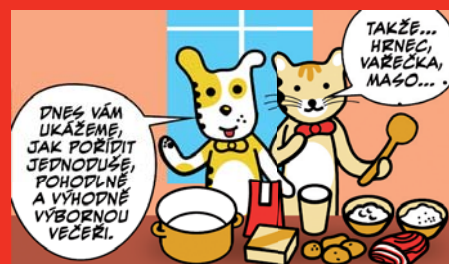
Foto: archiv I. Černoňubová

Iva Černoňubová je i autorkou knihy o basetech. Její 2. rozšířené vydání si můžete objednat na www.bohemia-horrido.com.

Švédské superpřemiové krmivo s dovozem zdarma až k vám domů

OBJEDNÁVEJTE:

WWW.HUSSE.CZ

☎ 777 773 900

Švédská kvalita